

**NARVIK
KOMMUNE**

Veteranplan 2023-2026

Foto: Anette Ask/Forsvaret

Grunnlaget bak veteranplan

I 2013 laget regjeringen en handlingsplan hvor hensikten var å styrke samfunnets anerkjennelse og ivaretagelse av personell som tjenestegjør i internasjonale operasjoner, og deres familie. For utenriktjenesten og justissektoren vil handlingsplanen også inkludere annet personell som tjenestegjør i utlandet på vegne av den norske stat. Majoriteten av tiltakene i denne handlingsplanen skal gjennomføres av Forsvaret.

Påfølgende år ble handlingsplanen fulgt opp med en oppfølgingsplan. Evalueringene fra handlingsplan m.fl. tilsier at utfordringene ifm. endt utenlandstjeneste ofte er sammensatte og fordrer bistand fra forskjellige instanser, eksempelvis Statens pensjonskasse, familievernkontor og NAV. Instansene kan for veteranene fremstå som lite koordinerte. Tilbakemeldinger fra veteranene beskriver at det er utfordrende å bli møtt med manglende kunnskap i hjelpeapparatet om hva man har gjennomgått, samt hvilke ettervirkninger dette kan medføre.

Kommunene spiller en sentral rolle og det er her utfordringene primært oppleves. Sivil sektor skal ta et større ansvar for å sikre at den enkelte får påkrevd hjelp og støtte. Tettere og mer effektiv samhandling i kommunene anses som vesentlig for å følge opp overordnede planer.

Narvik har i dag over 200 veteraner bosatt i kommunen som har deltatt i både nasjonale og internasjonale operasjoner fra og med 2. verdenskrig og fram til i dag.

I perioden 1947 til 1978 snakker man på landsbasis hovedsakelig om Tysklandsbrigaden, Korea, Egypt/Gaza og Kongo. For perioden etter 1978 fram til i dag har operasjonene i hovedsak vært Libanon, Irak/Kuwait,- Bosnia-Hercegovina, Kosovo og Afghanistan. I tillegg har noen veteraner deltatt i en rekke observatørstyrker lokalisert over hele verden.

Anerkjennelse

Markeringer i regi av det offentlige er et av de synlige uttrykkene for samfunnets anerkjennelse av både innsats og veteraner. Lokale markeringer og arrangementer er av

betydning for å favne flest mulig og bidrar til å vise at veteranene er en del av lokalsamfunnet.

Tiltak

Norges frigjørings- og veterandag 8. mai Ansvar: Ordfører	<p>Markering av vår frihet og hedring av veteraner og deres familier. Denne dagen ansees som den viktig dagen for å markere anerkjennelse for veteraner fra andre verdenskrig og frem til dagens internasjonale operasjoner.</p> <p>Lokalt arrangeres det markering i regi av Narvik kommune, Narvik menighetsråd, Narvik skolekorps, HV 16 i samarbeid med Norske Reserveoffiserers Forbund (NROF), Norges veteranforbund for Internasjonale Operasjoner (NVIO) og Veteranforbundet SIOPS (Skadde i internasjonale operasjoner. Dette gjelder hele kommunen.</p> <p>Dette er et fastsatt program hvor man har en bekransning for bauta over falne fra Narvik by. Dagen markeres med en gudstjeneste i Narvik kirke. Avslutningsvis vil det bli et arrangement for veteraner og pårørende i eget lokale. Programmet annonseres i lokalavis og på kommunens hjemmeside.</p>
28.mai Ansvar: Enhet Kultur	<p>Markering av frigjøringen av Narvik 1940.</p> <p>Markeres i utgangspunktet hvert 5 år i samarbeid med Forsvarsdepartementet. Narvik kommune er ansvarlig for arrangementet så fremst Forsvarsdepartementet bestiller dette arrangementet.</p>
FN-dagen 24.oktober Ansvar: Enhet Kultur	<p>Denne dagen markeres for å rette oppmerksomheten mot FNs mål og prestasjoner. Dagen markeres av mange skoler, gjerne med en felles markering og oppfølging gjennom undervisning på klassenivå.</p> <p>Veteranforbundet lokalt markerer denne dagen spesielt, i samarbeid med Narvik krigsmuseum og Narvik kommune.</p>

Ivaretakelse

Veterankontakt Ansvar: Til 01.08.23: enhetsleder tildelingskontoret. Fra 01.08.23: enhetsleder kultur.	Narvik kommunes veterankontakt ivaretar administrative funksjoner som angår samhandling mellom Narvik kommune og veteranorganisasjoner på systemnivå, og at tiltak i veteranplan utføres.
Samarbeidsmøte Ansvar: Veterankontakt	Narvik kommunen vil 2 ganger i året gjennomføre samarbeidsmøte med veteranorganisasjonene knyttet til veteranplanarbeid. Saker meldes inn i forkant til kommunens veterankontakt.
Informasjonsmaterieill Ansvar: Kommunepsykolog	Narvik kommune vil legge til rette for informasjon til førstelinjetjenester i Narvik vedrørende informasjon om senskader og traumelidelser.

Foto: Torbjørn Kjosvold/Forsvaret

Kommunene er ansvarlig for at personer som er bosatt i kommunen skal tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. For fastleger og ansatte i kommunens tjenester vil det være viktig at årsaken til fysiske og psykiske helseplager kan være belastninger i tilknytning til internasjonale operasjoner, og når dette ligger langt tilbake i tid.

Kommunehelsetjenesten

Kommunehelsetjenesten skal tilby helsehjelp til veteraner som er i behov av helsetjenester. Kommunen skal vurdere etablering av ansvarsgrupper der det er behov for samhandling og koordinering. Kommunehelsetjenesten kan benytte seg av Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress, og selvmordsforebygging (RVTS) for veiledning og styrking av kompetanse ved behov.

Informasjonsmaterieill

Narvik kommune vil distribuere informasjonsmaterieill om reaksjoner og senskader for traumatisk stress. Dette distribueres til kommunale helsetjenester og fastlegekontorer i to formater: 1) Den ene tar sikte på å formidle informasjon til tjenestemottakere, 2) den andre tar sikte på informasjon til helsepersonell som vil komme i kontakt med, eller yter tjenester til, personer utsatt for traumatisk stress.

Barn som pårørende

Kommunale helsetjenester for voksne, forebyggende helsetjenester for barn og unge, og helsetjenester for barn og unge fanger opp barn av veteraner som er i behov for oppfølging og støtte.

Foto: Forsvaret

De siste tiårene har man iverksatt en rekke tiltak for å styrke veteranenes rettigheter og oppfølging etter endt tjeneste. Flere tiltak er allerede gjennomført, og andre er under iverksetting. Det er satt av større ressurser mht. veteraner gjennom flere årsverk, økte bevilgninger, flere og nye familietilbud i form av sosiale samlinger og kameratstøtteordninger.

Personell som skal tjenestegjøre i internasjonale operasjoner går gjennom en grundig selektering, medisinsk klarering og lengre samtreningssperiode før utreise. Både før, under og etter operasjon ivaretas personellet av saniteten i operasjonsområdet- herunder medisinsk sjekk, og samtale med psykiatrisk personell. Forsvaret har oppfølgingsansvar i ett år etter hjemkomsten til Norge, bl.a. for å ivareta en god overgang til sivil helse-og omsorgstjeneste ved behov. Forsvaret har enkelte tilbud og kontaktpunkter for veteraner med familie som kan benyttes hele livet.

For familiene til veteranen er det opprettet flere tilbud. På samtlige tjenestesteder finnes en kontaktperson i form av en familiekoordinator som bl.a. fungerer som lenke mellom Forsvaret, den tjenestegjørende og familien hjemme. Forsvaret arrangerer felles samling for tjenestegjørende med familier. Her kan man få tips og råd i forhold til ivaretagelse av barn og samlivsforhold, hvor også Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) og NAV deltar. Koordinatorene bidrar med nettverksbygging mellom familier og samarbeider med sivile instanser etter behov.

Den tjenestegjørende administrative foresatte avdeling har en 24-timers kontaktttelefon for pårørende, hvor bl.a. viktig meldinger kan formidles til veteranene som er ute i tjeneste.

Personell i utenlandstjeneste står overfor utfordringer som kan sette parforholdet på prøve. Forsvaret tar samliv på alvor, hvor de tilbyr samlivskurs for personell med partner. Samlivskurset er et forskningsbasert og godt utprøvd pedagogisk kursopplegg som administreres av Modum bad og Viken senter. Det gis i tillegg tilbud om oppfølgingskurs for parene som har gjennomført kurset og har behov for ytterligere støtte. Veteranorganisasjonene lokalt opplyser at tilbudet i praksis gjelder for personell som er i aktiv tjeneste.

For personell i utenlandstjeneste med omsorg for barn gis det et familietillegg for å dekke merkostnader. Forsvaret har i tillegg utvidete ordninger mht. fravær ifm. sykt barn og dekning av reiseutgifter ifm. barnepass.

For personell på utenlandsoppdrag tilbys det flere forskjellige forsikringsordninger. Felles for mange av disse er å ivareta veteraner bl.a. økonomisk om man skulle bli påført skade eller sykdom som følge av tjenesten.

Forsvaret har utviklet en ordningen for oppfølging mht. helse både før, under og etter operasjoner i utlandet. Oppfølging før og under utenlandsoperasjoner er omtalt over. Rett etter operasjonen har veteranene en stopp på to til tre dager i utlandet på vei hjem. Her gis det en debrief og samtale med psykolog. Når man kommer hjem til Norge foretas det en

medisinsk sjekk og samtale med psykiatrisk personell. Året etter hjemkomst har Forsvaret et proaktivt oppfølgingsløp. Forsvaret tar

kontakt med samtlige veteraner etter om lag tre måneder, hvor man har en samtale om hvordan den første tiden etter hjemkomst har vært.

Fastlegen er den primære kontakten for veteranen vedrørende helsespørsmål etter hjemkomsten. I tillegg har Nasjonal militærmedisinsk poliklinikk (NMP) og Institutt for militærpsykiatri og stressmestring (IMPS tilbud vedr. helserelaterte spørsmål knyttet til utenlandstjeneste. Dette er et livslangt tilbud til veteranene. IMPS har

fagansvaret for psykiatri i Forsvaret, og bistår med å finne hjelp i det sivile helsevesenet.

Forsvarets veteransenter har blant annet fullt utstyrt treningsrom, basseng, sykler, kano, turutstyr mm. Alle Forsvarets veteraner er velkomne, uansett når og familiene deres kan benytte seg av tilbudet. Reise og opphold dekkes av Forsvaret.

Etter hjemkomst holdes en medaljeseremoni hvor samtlige veteraner blir hedret for sin innsats gjennom tildeling av Forsvarets operasjonsmedalje.

Foto: Forsvaret

Informasjon og kontakter innen veteranivaretagelse

Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging RVTS Nord - <https://rvtsnord.no/> - tlf. 77 75 43 80

Skadde i internasjonale operasjoner (SIOPS) - post@siops.no - tlf. 22 69 56 50

Norges Veteranforbund for Internasjonale operasjoner (NVIO) avd. Ofoten - post@ofoten.nvio.no

Kompetansemiljøet for veteransaker i NAV

Nav-kontoret i Elverum er landsdekkende og har spesialkompetanse for veteransaker. De kan kontaktes direkte for bistand i enkeltsaker.

Kontakt - veteran@nav.no

Gunn Strand, tlf. 907 03 355

Carl Bergsvik, tlf. 997 22 324

Mette S.Pettersen, tlf. 404 92 115

Veterankontakt Narvik kommune

Er du veteran i Narvik kommune? Vi har en egen veterankontakt dersom du lurer på noe, eller har noen konkrete spørsmål rundt arrangementer og tjenester:

Til 01.08.23: Trine Håvardsen, 76913589/92280703, e-post: trine.havardsen@narvik.kommune.no

Fra 01.08.23: Lena Hope, 930 21 015, e-post: lena.hope@narvik.kommune.no

Trenger du hjelp til noe?

Tildelingskontor for helse- og omsorgstjenester i Narvik kommune

Telefon: 769 13 890, e-post: tildelingskontoret@narvik.kommune.no

Legevakt Narvik (øyeblikkelig hjelp)

Telefon: 116 117

Harstad og Narvik familievernkontor

Telefon: 466 15 650, e-post: harstad.narvik.familievernkontor@bufetat.no

Viken senter

Telefon: 77 18 99 00, e-post: post@vikensenter.no

FORSVARET

Forsvaret tilbyr ulike typer støtte til soldater, veteraner og dere nærmeste. Tilbudene er vist på forsvarnets nettsider: <https://www.forsvaret.no/veteraner>

Forsvarets grønne linje

Telefon: 800 304 45

Forsvarets veteransenter

Telefon: 62 82 01 00, e-post: veteransenter@mil.no

Administrativ foresatt avdeling (AFA)

Hæren telefon: 800 89 520

Sjøforsvaret telefon: 800 87 850

Luftforsvarets telefon: 800 87 400

Veteran møter veteran

Telefon: 936 99 455, e-post: lysell.kenneth@gmail.com

Kameratstøttetelefon

Telefon: 800 480 00

Forsvarets åpne dør for veteraner

Telefon: 800 850 00

**NARVIK
KOMMUNE**

Telefon: (+47) 76 91 20 00
Postboks 64
8501 Narvik

E-post: postmottak@narvik.kommune.no
www.narvik.kommune.no
Org.nr: 959 469 059